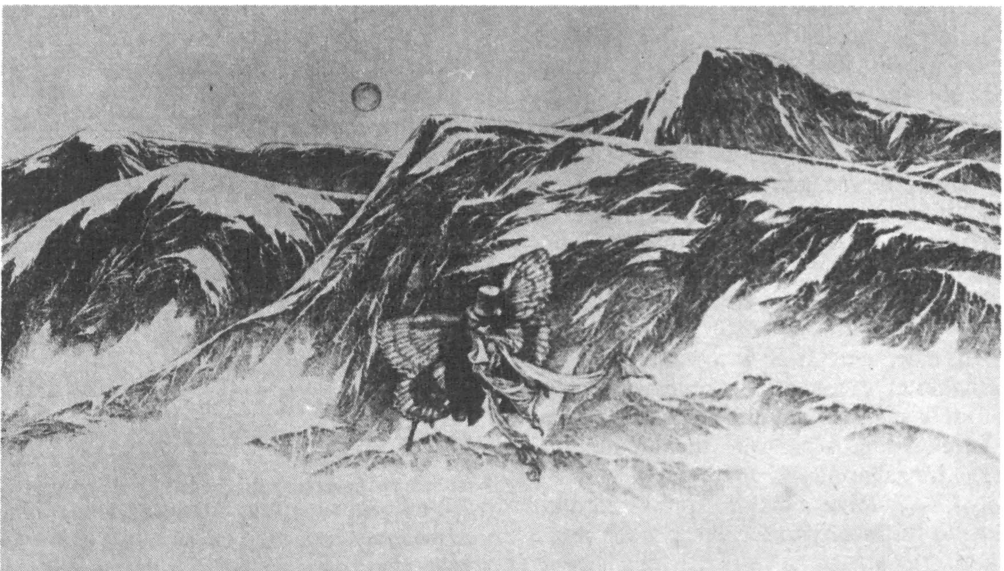

Így állt össze a májusi szám

Felhívom olvasóink figyelmét *Tuba László*-nak a közelmúltban nyugdíjba vonult *Mezei Györggyel* készített interjújára, annak is utolsó mondataira. A sikeres volt könyvtárigazgató egy életmű tanulságaként azt üzeni a pályán maradt társainak, hogy „Küzdjenek továbbra is bátran a könyvtárosi pálya önállóságáért!”

Ez bizony nagyon kemény, nehezen teljesíthető „végrendelet”. Példa rá Mezei utódlásának elkedvetlenítő históriája. Kezdjük azzal, hogy *Mezei György* nem önként (és dalolva) vonult nyugdíjba – ne szépítsük –, küldték. Méghozzá nyilvánvalóan azért, mert szükség volt a stallumra, mégpedig a győri városi pártbizottság egyik titkára számára. Régebben ilyen esetben nem sokat lafacacáztak volna, a volt funkcionáriust egyszerűen kinevezik a megürült (megüresített) posztra. Ma már ilyen nem csinálnak, hanem demokratikusan pályá-

zatot írnak ki, nosza nyerjen a legjobb, a legalkalmasabb. Így történt Győrben is. Öten adták be a pályázatukat, közülük ketten felsőfokú könyvtárosi szakképzettséggel rendelkeztek, egy pályázónak közgazdász diplomája és középfokú könyvtárosi végzettsége volt. Tehát három könyvtárost is beugratott a pályázati kiírás, pedig gyanús lehetett volna nekik, hogy a pályázati feltételek között nem szerepelt a felsőfokú könyvtárosi képesítés. Az öttagú bíráló bizottság (közülük csak egy volt gyakorló könyvtáros) pedig úgy találta jónak, hogy a városi könyvtár igazgatója az a pályázó legyen, aki ugyan rendelkezik felsőfokú, bár nem szakirányú képzettséggel, de soha nem dolgozott könyvtárban. Nem is kell mondani, hogy a nyertes a városi pártbizottság már említett titkára lett. A demokráciát helyettesítő hipokrizis tehát kitűnően szuperált, keserű szájját okozva

ezzel nemcsak a beugratott könyvtáros pályázóknak, hanem az egész könyvtárostársadalomnak. A legszebb az egészben, hogy az új igazgató – idézek fő forrásomból, *Mónus Ágnes*nek a *Magyar Nemzet* február 26-ai számában megjelent kitűnő cikkéből: „társadalmi munkában a jövőben is ellátja eddigi politikai megbízását, a városi pártbizottság ideológiai titkári tisztét!” Óhatatlanul felvetődik az emberben a kérdés, hogy eszerint vagy a városi könyvtár igazgatásához vagy a pártbizottsági titkárkodáshoz nem kell egy egész ember. S még mindig nincs vége! A már idézett cikk szerint az új igazgatónak szándékában áll elvégezni az ELTE-n a könyvtár szakot. Alig hihető, hogy valaki képes egyidejűleg megismerni egy új munkahelyet feladataival, munkatársaival, kapcsolataival együtt, miközben levelező tagozaton diplomát szerez, társadalmi munkában városi szintű ideológiai munkát végez és családról gondoskodik, esetleg gyereket nevel... Hacsak nem érvényes a sztálini tétel: „mi kommunisták különös emberek vagyunk”.

Félreértések elkerülése végett: belátható, hogy a pártadminisztráció számszerű szűkítése nem járhat azzal, hogy akárcsak egyetlen értékes, művelt és elkötelezett funkcionárius is az utcára kerüljön. (Esetünkben a nyertes pályázó valamikor sikeres iskolaigazgató volt, tehát logikus lett volna, ha a pedagógus pályára tér vissza.) Az ellen viszont fel kell emelni tiltakozó szavunkat, hogy könyvtárak élére „ejtőernyősök” sokasága kerüljön. Sajnos, van ilyen veszély.

A könyvtári vezetés és a szakmai tudás kölcsönhatását boncolgatja *Zsidai József* cikke. Érdekes aspektusból közelíti meg a kérdést. Példák sorával bizonyítja, hogy „azon könyvtárigazgatók többsége, akik könyvtárosi diploma nélkül kerültek egy-egy nagyobb intézmény élére, *kitűnő könyvtárosokat állítottak maguk mögé* a második, harmadik sorba. A nagynevű igazgatók, akik többségükben nem is voltak rossz vezetők, a hátrább szorítottak nélkül nem mertek beülni az igazgatói székbe. Nem mertek egyedül döntésekre vállalkozni, mert nem látták át a szakma elemeit, összefüggéseit, és főképpen a követelményeket nem tudták végiggondolni. Vagyis bizonytalanok lettek volna a szakmai mankó nélkül.” Érdekes megállapítások, bár fennáll annak a veszélye, hogy mivel a cikkíró konkrét neveket sorakoztat fel bizonyító anyagként, sok lesz a sértődés.

Megint a könyvtárak pénzszerzési akcióiról. A *Pest Megyei Hírlap*ból tudom, hogy a százhalombattai Barátság Művelődési Központ és Könyvtár is megkezdte a könyvtárpártoló olvasójegyek árusítását, s alig másfél hónap alatt csaknem hússzezer forinttal gyarapodott az intézmény. A legkisebb befizetés ötven forint volt, de többen is egy „Ady”-val váltották meg olvasójegyüket. A pártoló tagok külön-külön megkérdezték, mire használják fel a begyűlt összeget, tehát beleszólási jogot nyertek a könyvtár gyarapító tevékenységébe. Nemcsak Százhalombattán, hanem másutt is, ahol lényegesen emelkedtek a beiratkozási díjak, az olvasók „vérszemet” kaptak. Követelik, hogy a könyvtár nyomban szerezzé be a legfrissebb könyvújdonságokat, bővítsék a videoállományt, növeljék az újságok, folyóiratok példányszámát, vásároljanak nyelvoktató programokat, tegyék lehetővé a másolást stb. Úgy hiszem, mindennek örülni kell.

Más könyvtárakban komolyabban veszik a megemelt késedelmi díjak behajtását. Persze ez kétélű fegyver, mint ahogy azt megtudhatjuk a *Délmagyarország* egyik meglehetősen pökhendi hangvételű glosszájából. Az újságíró barátnőjével cseveg, aki is elmondja, nagyon unja már a könyvtár leveleit, amelyekben felszólítják a kikölcsonzótt könyvek visszaszolgáltatására és a késedelmi díj kifizetésére. A csevely utolsó mondatai, némi kihagyásokkal: „– Ha e héten viszem vissza a könyveket, csak 330 forintot kell lepengetnem – amennyiben viszont a jövő hétre halasztom ugyanezt, 460 forint lesz a késedelmi díj... – mondta barátnőm... – És... Visszaviszed a könyveket? – Lehetséges – mondta ő –, bár az sem elképzelhetetlen, hogy ezek után egyáltalán nem járok könyvtárba.” ...Hát ilyen is van!

Található még a lapban egy cikkecske a könyvtárellátásról. Eredetileg azt terveztük, hogy elemzően feltárjuk az ezzel kapcsolatos kérdések valamennyiét. Ehelyett most csak a Téka elgondolásait ismertetjük, kommentár nélkül. Véleményünk persze nekünk is van, de jobbnak tartjuk, ha ezt a remélhetőleg meginduló vita után fejtenénk majd ki. Várjuk a hozzászólásokat.

Bereczky László

A cikkek és ismertetések szerzőik véleményét tükrözik, és nem képviselik szükségszerűen a szerkesztőség álláspontját ... Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.